

इयत्ता ११वी 'वाणिज्य संघटन व व्यवस्थापन' (मराठी माध्यम) या पाठ्यपुस्तकातील दुरुस्त्या

पृष्ठ क्रमांक / ओळ क्रमांक	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
क्षमता विधानांचे पृष्ठ घटक क्रमांक 2, ओळ क्रमांक 6	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थ्यांना आयात व्यापाराचे फायदे/ कागदपत्रे व कार्यपद्धती सांगता येते. विद्यार्थ्यांना निर्यात व्यापाराचे फायदे/ कागदपत्रे व कार्यपद्धती सांगता येते. 	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थ्यांना आयात व्यापाराची कार्यपद्धती सांगता येते. विद्यार्थ्यांना निर्यात व्यापाराची कार्यपद्धती सांगता येते.
क्षमता विधानांचे पृष्ठ घटक क्रमांक 3, ओळ क्रमांक 4	लघुउद्योग विद्यार्थ्यांना लघुउद्योजक स्थापण्याची संकल्पना स्पष्ट करता येते.	लघुउद्योग व व्यवसाय विद्यार्थ्यांना लघुउद्योग स्थापण्याची संकल्पना स्पष्ट करता येते.
अनुक्रमणिका प्रकरण क्रमांक 3	लघुउद्योग	लघुउद्योग व व्यवसाय
पृष्ठ क्रमांक 6 ओळ क्रमांक 16 (वरून)	वशिष्ट	विशिष्ट
पृष्ठ क्रमांक 8 नफ्याचा तक्ता	नावलौकिक/ प्रतिष्ठा	(नावलौकिक/ प्रतिष्ठा) Delete करणे.
पृष्ठ क्रमांक 9	-	उद्योग हा वस्तू व सेवांच्या उत्पादनाशी संबंधित असतो, तर वाणिज्य हे त्यांच्या वितरणाशी संबंधित असते. (वरील ओळ पृष्ठाच्या सगळ्यात शेवटी समाविष्ट करणे)
पृष्ठ क्रमांक 13 vii) संदेशवहन	ग्राहक व्यापारी व उत्पादक यांच्यात माहितीचे संदेशवहन, मेल इ. वापर केला जातो.	माहितीचे संदेशवहन होणे आवश्यक आहे. व्यापारी, उत्पादक आणि ग्राहक यांना संदेशवहनामुळे अनेक सुविधा उपलब्ध होतात.
पृष्ठ क्रमांक 14 कृती 2 (शेवटची ओळ) फरक (मुद्दा क्र. 6 वाणिज्य) फरक (मुद्दा क्र 9)	शिकांबरोबर उद्योगांच्या वस्तू उत्पादन कृतीशिवाय वितरण करता येत नाही. उद्योगाचे प्रकार – क) तृतीय उद्योग	शिक्षकांबरोबर वाणिज्य हे उद्योगाशिवाय सुरू करता येत नाही. उद्योगाचे प्रकार– क) सेवा उद्योग

पृष्ठ क्रमांक / ओळ क्रमांक	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
पृष्ठ क्रमांक 15 फरक (मुद्दा क्र. 10)	उद्योग – उद्योगाकडून वस्तू व सेवांचा पुरवठा बाजार पेठेत केला जातो.	उद्योग– उद्योग हा बाजारातील पुरवठ्याचे प्रतिनिधित्व करतो.
पृष्ठ क्रमांक 15 फरक (मुद्दा क्र. 10)	वाणिज्य – वाणिज्य वस्तू व सेवांना बाजारपेठेत मागणी मिळते.	वाणिज्य बाजारातील मागणी व पुरवठ्याचे प्रतिनिधित्व करते.
फरक (मुद्दा क्र. 7 'धोका')	पेशा – पेशामध्ये नियमितपणे फी मिळते परंतु स्वतंत्रपणे काम करणारे त्यांना धोका पाहचवू शकतो. नोकरी– नोकरी करणाऱ्या व्यक्तीला त्यांचे वेतन नियमित व निश्चित कराराप्रमाणे मिळते.	पेशा – पेशामध्ये मिळणारी फी ठराविक व नियमित नसते. नोकरी– नोकरी करणाऱ्या व्यक्तीला त्याचे वेतन कराराप्रमाणे ठराविक व नियमित मिळते, म्हणून त्यामध्ये धोका नसतो.
पृष्ठ क्रमांक 19 प्र. 1 अ) 5 प्र. 1 ब) गट 'ब'	(क) तृतीय 9. गोदाम 10. विमा	(क) सेवा 9 व 10 वगळणे.
पृष्ठ क्रमांक 20 प्र. 1 क)	1 ते 18	11 ते 18 वगळणे.
पृष्ठ क्रमांक 22 प्र. 5 (5)	रोजगाराची चार वैशिष्ट्ये लिहा.	नोकरीची चार वैशिष्ट्ये लिहा.
पृष्ठ क्र. 23 प्र. 6 (4)	अंतर्गत व्यापारी आयात – निर्यात सांभाळतात	आयात व निर्यात यांचे एकत्रीकरण म्हणजे पुनर्निर्यात व्यापार होय.
पृष्ठ क्रमांक. 28 व्याख्या (ऑक्सफर्ड शब्दकोशानुसार)	ज्या बाजारात अंतिम ग्राहकापर्यंत मालाची विक्री करण्यासाठी किंवा वापरण्याऐवजी विविध क्रियांचा समावेश केला जातो त्याचबरोबर सार्वजनिक वस्तूंच्या विक्रीबाबत विचार केला जातो त्यास किरकोळ व्यापार असे म्हणतात.	“किरकोळ व्यापार म्हणजे पुनर्विक्री ऐवजी, वापर आणि उपयोगासाठी, समाजाला कमी प्रमाणात वस्तूंची विक्री करणे होय.”
किरकोळ व्यापाराची वैशिष्ट्ये (मुद्दा क्र 5)	घाऊक व्यापाऱ्याच्या तुलनेने कमी भांडवलावरती कमी नफा मिळतो.	घाऊक व्यापाराच्या तुलनेमध्ये किरकोळ व्यापारामध्ये कमी जोखीम व कमी नफा असतो.
पृष्ठ क्रमांक 35 वरून ओळ क्रमांक 6	केसांची उत्पादने	केश उत्पादने

पृष्ठ क्रमांक / ओळ क्रमांक	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
<p>पृष्ठ क्रमांक 37</p> <p>1. नोंदणी (मुद्दा क्र. 3)</p> <p>ब) नौ - भरण पूर्व अवस्था</p> <p>2. पतपत्र</p>	<p>निर्यात कर अधिकारी, विक्री कर अधिकारी इत्यादीकडून निर्यात पतपत्र व महानगरपालिकेकडून हमीपत्र मिळवणे.</p> <p>विदेशी व्यापार चलन आणि इतर निर्बंध इत्यादी.</p>	<p>इतर अधिकारी जसे निर्यात वृद्धी मंडळ, वस्तू व सेवा कर अधिकारी.</p> <p>निर्यातदार, आयातदारास त्याच्या नावाचे पतपत्र देण्यासंबंधी विनंती करतो. आयातदाराच्या बँकेने दिलेल्या पतपत्रामुळे विदेशी व्यापारी चलन आणि निर्बंध इत्यादी समस्या भेडसावत नाही.</p>
<p>पृष्ठ क्रमांक 39</p> <p>ब. आयात व्यापार</p> <p>ओळ क्रमांक 1</p> <p>ओळ क्रमांक 2</p> <p>आयात कार्यपद्धती आकृती</p> <p>क. आयात अवस्था</p> <p>ड. आयातीनंतरची अवस्था</p>	<p>विदेशी देशातून वैधानिक आधारांनुसार व्यापार देशापासून वेगळा आहे.</p> <p>4. जकात मुक्ती</p> <p>1. पोर्ट ट्रस्ट देय</p>	<p>विदेशातून आयात व्यापाराची कार्यपद्धती देशानुरूप भिन्न असते. सदरची कार्यपद्धती ही आयात धोरण, कायदेशीर बाबी आणि सीमा शुल्क धोरण यांवर अवलंबून असते.</p> <p>4. सीमाशुल्क मंजुरी</p> <p>1. बंदर गोदी देयक</p>
<p>पृष्ठ क्रमांक 49</p> <p>(ब) 1. गट 'अ'</p>	<p>-</p> <p>ड. टोपलीवाले व्यापारी</p>	<p>ड. एकच किंमत असणारी दुकाने</p> <p>इ. टोपलीवाले व्यापारी</p>
<p>पृष्ठ क्रमांक 51</p> <p>(फ) 7</p>	<p>किरकोळ व्यापारी घाऊक व्यापारी आणि यांत साखळी निर्माण करतात.</p>	<p>किरकोळ व्यापारी हा घाऊक व्यापारी आणि यांना जोडणारा दुवा आहे.</p>
<p>पृष्ठ क्रमांक 54</p> <p>घटकाचे नाव</p>	<p>लघुउद्योग</p>	<p>लघुउद्योग व व्यवसाय</p>
<p>पृष्ठ क्रमांक 55</p> <p>3.1.2 व्याख्या</p>	<p>२१ डिसेंबर १९९९ नुसार खालील अटीची पूर्तता</p>	<p>२१ डिसेंबर १९९९ नुसार (हे वगळणे) खालील अटीची पूर्तता</p>

पृष्ठ क्रमांक / ओळ क्रमांक	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
पृष्ठ क्रमांक 56 लघुउद्योगक्षेत्र तक्ता आधुनिक लघुउद्योग	अ. पारंपरिक ब. आधुनिक 1. लघुउद्योग 2. यंत्रमाग	अ. पारंपरिक लघुउद्योग ब. आधुनिक लघुउद्योग 1. सायकलचे सुटे भाग 2. शिला यंत्र 3. ब्लेड्स, रेझर्स 4. विद्युत उपकरणे 5. सुट्टे भाग
पृष्ठ क्रमांक 60 ९. वैश्विक स्पर्धा	सन १९९१ पासून भारताने लघुउद्योगवरील समस्यांवर मात करू शकतात.	सन १९९१ पासून भारताने लघुउद्योगवरील समस्यांवर मात करू शकतात. (या चार ओळी वगळणे व पुढील दिलेल्या ओळी टाप करणे.) वरील धोरण जगातील अनेक देशांनी स्वीकारले आहे.
पृष्ठ क्रमांक 68 ४.३ भागीदारी संस्था	-	४.३.७ भागीदारांचे प्रकार ४.३.८ भागीदारीचे प्रकार
पृष्ठ क्रमांक 69 खाजगी क्षेत्र तक्ता	(५) कंपनी अ) खाजगी मर्यादित कंपनी ब) सार्वजनिक मर्यादित कंपनी	अ) खाजगी मर्यादित कंपनी ब) सार्वजनिक मर्यादित कंपनी (हे दोन वगळणे)
पृष्ठ क्रमांक 78 ३. नाममात्र भागीदार ओळ क्रमांक 2	योगदान देतो.	योगदान देत नाही.
पृष्ठ क्रमांक 82 ४.४.६ (मुद्दा क्र 3) ओळ क्र. 2	कुटुंबातील सदस्य एक आणि सारखेच मानले जातात.	कुटुंबातील सदस्य एकसारखेच मानले जातात.
पृष्ठ क्रमांक 84 ४.५.३ व्याख्या (1) ओळ क्रमांक 2	लाकशाही	लोकशाही
पृष्ठ क्रमांक 85 ४.५.५ (मुद्दा क्र 3) ओळ क्र. 2	विनामूल्य	मानधनावर

पृष्ठ क्रमांक / ओळ क्रमांक	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
पृष्ठ क्रमांक 89 वरून 18 वी ओळ	कंपनीला भांडवल पुरवठा करणारे (भागधारक) व व्यवस्था पाहणारे (संचालक व नोकर वर्ग) यांमध्ये पूर्णपणे फारकत झालेली असते.	संयुक्त भांडवली संस्थेत मालकी ही भागधारकांकडे असते व व्यवस्थापन हे संचालकांकडे असते.
पृष्ठ क्रमांक 90 वरून 6 वी ओळ	१९५६ व	डीलीट करणे.
पृष्ठ क्रमांक 91 वरून 14 वी ओळ	६. सट्टेबाजी	६. अविवेकी अनुमान
पृष्ठ क्रमांक 95 वरून 13 वी 14 वी ओळ शेवटचा कॉलम	१९५६ व	डीलीट करणे.
पृष्ठ क्रमांक 101		
प्र. १ अ) १.	क) शून्य	क) मर्यादित
प्र. १ अ) ४.	क) अनावश्यक	क) सोपी
प्र. १ अ) ५.	अ) सामुहिक क) मर्यादित	अ) मर्यादित क) निर्बंधित
प्र. १ अ) ७.	अ) ऐच्छिक ब) अनावश्यक क) सक्तीचे	अ) सक्तीचे ब) मुक्त क) अनावश्यक
प्र. १ अ) ८.	ब) अमर्यादित क) सामुहिक	ब) निर्बंधित क) जास्तीत जास्त
प्र. १ अ) ९.	अ) १९५६ ब) १९३२ क) १९१२	अ) १९१२ ब) १९१३ क) १९११
प्र. १ अ) १०.	ब) प्रश्नचिन्ह क) कंपनी कायदा/विरामचिन्ह	ब) सामायिक चिन्ह क) सामायिक प्रतिमा
पृष्ठ क्रमांक 103 खालून 6 वी ओळ	तुमच्या मते	डीलीट करणे
खालून 3 वी ओळ	तुमच्या मते	डीलीट करणे
पृष्ठ क्रमांक 104 वरून 1 वी ओळ	तुमच्या मते	डीलीट करणे
पृष्ठ क्रमांक 148 वरून 14 वी ओळ (६ वा मुद्दा)	आयोगाची	मंडळाची
पृष्ठ क्रमांक 150 वरून 10 वी ओळ	१९५३	१९५७
पृष्ठ क्रमांक 152 वरून 3 वी ओळ	नवीन आर्थिक धोरणाचे उद्द्योग व व्यवसायावरील • परिणाम	नवीन आर्थिक धोरणाचा व्यावसायिक पर्यावरणावरील प्रभाव
पृष्ठ क्रमांक 155 वरून 4 वी ओळ	निकडीवर	निवडीवर
पृष्ठ क्रमांक 157 खालून 11 वी ओळ	प्रदान	प्रधान

पृष्ठ क्रमांक / ओळ क्रमांक	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
पृष्ठ क्रमांक 161 खालून 10 वी ओळ	उद्योग आणि व्यवसायावरील बदलत्या आर्थिक धोरणांचा परिणाम	नवीन आर्थिक धोरणांचा व्यावसायिक पर्यावरणावरील प्रभाव
पृष्ठ क्रमांक 165 वरून 11 वी ओळ क) 1)	व्यवसायिक पर्यावरणातील व्यवसायाच्या नियंत्रणातील घटक.	व्यावसायिक पर्यावरणातील व्यवसायाच्या नियंत्रणाबाहेरील घटक.
वरून 16 वी ओळ ड) १)	व्यवसायाच्या नाही	व्यवसायाच्या आहे.
वरून 19 वी ओळ ड) ४)	परिणाम	फायदा
पृष्ठ क्रमांक 166 वरून 1ली ओळ म्हणजे शासनाची सार्वजनिक मालकी कमी करते. म्हणजे शासनाचा सार्वजनिक क्षेत्रातील मर्यादित सहभाग होय.
पृष्ठ क्रमांक 180 वरून 3री ओळ	प्रथम	कनिष्ठ
पृष्ठ क्रमांक 181 खालून 10 वी ओळ	व्यवस्थापन असते.	व्यवस्थापन नसते.
पृष्ठ क्रमांक 184 वरून 6 वी ओळीनंतर टाप करणे.	६) प्रश्न वगळला गेला.	६) व्यवस्थापन एक शास्त्र म्हणून कोणतेही दोन मुद्दे स्पष्ट करा.
वरून 7 वी ओळ	६)	७)
खालून 19 वी ओळ	व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगा.	व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
खालून 18 वी ओळ	व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये सांगा.	हा प्रश्न डीलीट करणे.
खालून 17 वी ओळ	३)	२)
खालून 16 वी ओळ	४) व्यवस्थापन एक कला कसे आहे ते स्पष्ट करा.	३) व्यवस्थापन व कला यांतील संबंध स्पष्ट करा.
खालून 15 वी ओळ	५)	४)
खालून 14 वी ओळ	६) व्यवस्थापन एक पेशा कसे आहे ते स्पष्ट करा.	५) व्यवस्थापन व पेशा यांतील सारखेपणा स्पष्ट करा.
खालून 13 वी ओळ	७)	६)

वाणिज्य संघटन व व्यवस्थापन इयत्ता अकरावी

उत्तरसूची

पृष्ठ क्र.	पाठ क्र.	प्रश्न	उपप्रश्न	जुना मजकूर	दुरुस्त मजकूर
१८५	१	(१)	क) ड)	१ ते १८ चूक - ८, १० बरोबर - १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ९	१ ते १० ठेवणे (११ ते १८ वगळणे) चूक - ४, ५, ८, १० बरोबर - १, २, ३, ६, ७, ९
१८५ १८६	२	(१)	ब) ई)	अ - ५, ब - ३, क - ४, ड - १ ३ - जास्त ३ - जास्त	अ - ५, ब - ३, क - ४, ड - २, इ - १ ३ - जास्त ४ - किरकोळ
१८६	३	(१)	अ)	१) बेकरी ४) व्यावसायिक	१) बेकारी ४) व्यवसाय
१८६	४	(१)	अ) क)	४. सक्तीच ८. लोकशाही तत्व	४. सक्तीचे ८. सेवा
१८६ १८७	४	(१)	फ)	३. भागीदारी संस्था ४. क्रियाशील भागधारक ५. ऐच्छिक लोकशाही ९. एक भाग एक मन	३. एकत्र कुटुंब व्यवसाय ४. सक्रिय भागीदार ५. ऐच्छिक भागीदारी ९. एक भाग - एक मत
१८७	४	(१)	ग)	४. अविभक्त हिंदु कुटुंब पद्धती व्यवसाय	४. एकल व्यापारी
१८७	६	(१)	क) इ) फ)	१. अर्थ १. अर्थ ८. १९५३ ३. १९५३	१. वित्त १. वित्त ८. १९५७ ३. १९५७
१८८	७	(१)	ब) २) फ)	ब - ९ ४. साम्यवादी	ब - ८ ४. भांडवलशाही
१८८	८	(१)	ड)	बरोबर - १, २, ३, ५ चूक - ४	बरोबर - १, ३, ५ (बरोबर मधील २ हा अंक वगळून चूक मध्ये ४ अंकाच्या अगोदर घेणे.) चूक - २, ४